

Adfærdsforsøg med burstørrelser til mink

Af Birthe Jonassen

Statens Husdyrbrugsforsøg, Afd. for Pelsdyr

I efteråret 1986 udførtes to adfærdsforsøg med forskellige burstørrelser til mink. Til adfærdsforsøgene med forskellige bursystemer blev anvendt udvoksede minkhanner og hvalpe af begge køn. De tre burtyper der blev anvendt til forsøget var seks af hver af Standard 6, Standard 8 og Topcylinder. Adfærden blev registreret i tre perioder à 5 dage med 10 observationer pr. dag, ialt 900 observationer pr. dyr. Der blev ikke fundet nogen adfærdsforskelle i de tre burtyper. Der blev fundet store kønsforskelle, hvor tæverne var mere påvirket af deres miljø end hannerne. Der blev fundet store individuelle forskelle, hvor nogle dyr bidrager med meget store dele til det samlede resultat og andre med næsten eller slet intet.

Formål

Formålet med forsøgene var at se om der var forskel på adfærden i de tre anvendte forsøgsbure.

c. 6 stk. topcylinderbure $60 \times 45 \times 30$ cm.
 64800 cm^3 (Fig. 3).
($64800 \text{ cm}^3 = \text{total: } 81000 - \text{rede: } 16200$)
(redkasse er placeret over og inde i bur).

Materialer og metoder

Der blev brugt tre forskellige burtyper:

- 6 stk. standardbure (6) $90 \times 45 \times 30$ cm.
 121500 cm^3 (Fig. 1).
- 6 stk. standardbure (8) $90 \times 45 \times 23$ cm.
 93150 cm^3 (Fig. 2).

I første forsøg blev der brugt 18 pastelminkhanner født i 1985, og de blev placeret tilfældigt i de tre burtyper d. 6/8-86. Efter en tilvænningsperiode på 10 dage, blev hannerne observeret 5 gange à 50 minutter (ca. hver anden dag) i de næste 10 dage. Derefter byttede de bure, og samme procedure med to gange 10 dage og 5 observati-

Fig. 1. Standard-6 buret

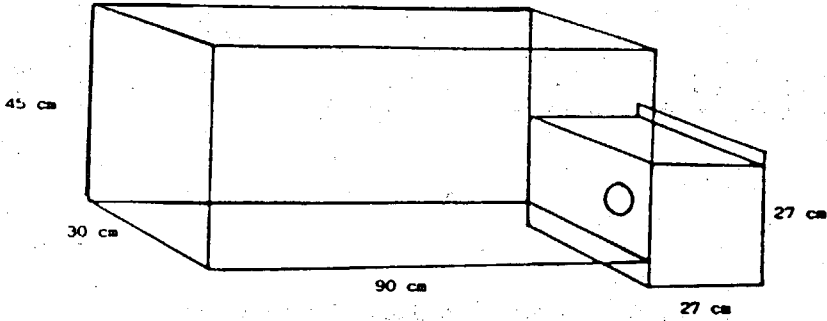

Fig. 2. Standard-8 buret

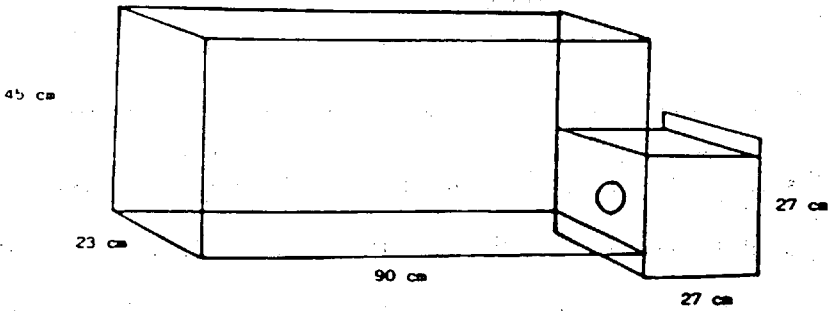
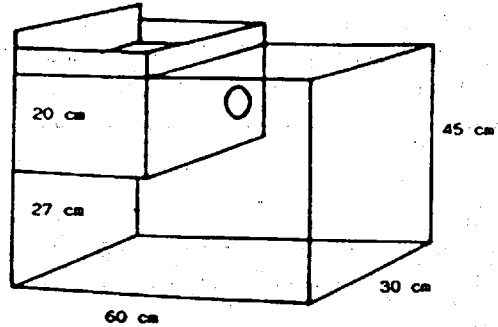

Fig. 3. Topcylinderburet

oner blev fulgt. Hannerne blev så flyttet rundt en sidste gang, så alle 18 havde prøvet alle tre burtyper, og samme observationsprocedure blev fulgt. Efter ca. 60 dage i opstillingen blev forsøget afsluttet og minkene flyttet.

Adfærdselementerne der blev set efter, og no-

teret ned hvert 5. minut i de 50 minutter var følgende:

I = inaktivitet (ligger i redekasse)

U = aktiv ude i buret

ST = stereotypier og pendlen

Hver han har så 50 observationer i hver burtype. I alt er der 900 observationer pr. burtype, fordelt på de tre adfærdselementer.

I det andet forsøg blev der brugt 36 pastelminkhvalpe født i maj 1986, der gik to og to, en han og en tæve, i de tre forsøgsbure.

Tilvænningsperioden blev nedsat til 5 dage, men ellers blev samme observationsprocedure fulgt i de ca. 42 dage forsøget varede.

Adfærdselementerne, der blev noteret ned var de samme som for de gamle hanner, dog blev der tilføjet følgende:

A = legekampe/leg

KL = klatre på trådned

Hvert dyr har 50 observationer i hver burtype med ialt 900 observationer pr. bur fordelt på 5 adfærdselementer.

Resultater for forsøg 1

Antallet af de enkelte adfærdselementer blev talt op for hver af de 18 hanner i de tre burtyper (tabel 1.1).

Tabel 1.1. Antallet af de enkelte adfærdselementer i de tre burtyper

	Topcylinder	Standard 6	Standard 8
ST	50	56	49
U	76	104	92
I	774	740	759

Hver adfærdskategori fra tabel 1.1 blev testet med Friedmann variansanalyse, og der var ingen forskel på de tre burtyper.

De enkelte hanners stereotypier (ST) er angivet i tabel 1.2., og her finder man en utrolig stor individuel forskel. Seks af hannerne laver ingen ST i nogen af burene, mens de resterende laver det i henholdsvis 1, 2, og alle tre bure.

Tabel 1.2. Antallet af stereotypier for de enkelte hanner i de tre burtyper

Hannr.	Topcylinder	Standard 6	Standard 8
1	0	0	0
2	3	0	0
3	7	0	8
4	0	0	0
5	8	12	19
6	0	3	6
7	0	1	0
8	1	1	4
9	0	0	0
10	0	0	0
11	0	0	2
12	1	1	4
13	18	23	0
14	0	0	0
15	12	2	2
16	0	13	2
17	0	0	2
18	0	0	0

Resultater for forsøg 2

Antallet af de enkelte adfærdselementer blev talt op for de tre burtyper og for hvert køn (tabel 2.1.).

Tabel 2.1. Antallet af de enkelte adfærdselementer for han og tæve i de tre burtyper

	Topcylinder		Standard 6		Standard 8	
	han	tæve	han	tæve	han	tæve
U	300	162	215	161	237	188
I	531	487	614	521	595	465
ST	43	98	55	83	40	84
A	23	23	13	13	27	27
KL	3	30	3	22	1	36

Hver adfærdskategori fra tabel 2.1. er lagt sammen for de to køn og testet med Friedmann variansanalyse, og der er ingen forskel på de tre burtyper.

Bruger man samme test til at teste de tre hold hanner mod hinanden med, finder man signifikante forskelle (5% niveau) på »U«, således at hanner i Standard 6 er mindre ude og aktive end de andre hanner.

Gør man det samme for tæverne i de tre grupper, finder man ingen forskelle på de tre burtyper. Der er dog en tendens til at tæver klatrer mindre i Standard 6.

For at se om der var kønsforskelle i de tre hold blev de to køn testet mod hinanden i hver burtype med Wilcoxon Matched-paired ranktest.

For alle tre burtyper viste der sig signifikante forskelle på de to køn med hensyn til alle adfærdselementer. Tæver laver flere stereotyper og klatrer mere end hanner.

Tæver er mindre ude end hanner i Topcylinderen. Tæver er mindre inde end hanner i Standard 8, og der er en svag tendens til at tæver er mindre inde end hanner i Standard 6.

Det skal lige nævnes at to af tæverne ved et uheld rømte fra deres bure før forsøget var afsluttet. De er derfor ikke medtaget i den samlede optælling.

Ganske som hos de gamle hanner i forsøg 1. finder man store individforskelle i alle burtyper. I tabel 2.2. er angivet antallet af ST for begge køn i de tre grupper.

Konklusion

Der er ikke konstateret store forskelle på dyrenes adfærd i de tre bursystemer.

Tæverne har generelt været mere påvirket af miljøet end hannerne.

For begge køn kan der konstateres store individuelle forskelle, hvor nogle dyr bidrager med me-

Tabel 2.2.

Nr.	Topcylinder		Standard 6		Standard 8	
	han	tæve	han	tæve	han	tæve
1.	1	17	29	24	4	21
2.	0	0	0	0	0	0
3.	0	-	0	-	0	-
4.	0	-	0	-	0	0
5.	0	13	0	6	0	7
6.	1	0	2	0	5	12
7.	26	9	17	8	16	1
8.	0	0	0	1	0	10
9.	0	11	0	12	0	2
10.	0	0	0	7	0	0
11.	2	5	2	2	5	0
12.	2	3	0	2	2	2
13.	2	7	0	0	0	5
14.	0	0	0	0	0	0
15.	0	0	0	0	0	0
16.	5	11	4	2	6	10
17.	0	0	0	0	0	8
18.	1	13	1	19	2	14

get store dele til det samlede resultat, mens andre giver lidt eller slet intet.

Kun fremtidige undersøgelser kan afsløre om disse individforskelle eventuelt er genetisk betingede.

Acknowledgments

For værdifuld hjælp med forsøgets igangsættelse takkes Inge Hoffmeyer, og Steen Møller takkes for gode råd ved de statistiske analyser og værdifulde diskussioner i forbindelse med rapportens tilblivelse.